

Rassenproef prei vroege herfst biologische teelt 2013

Weinig ziekte en topopbrengst

Lieven Delanote, Johan Rapol

In de biologische preiteelt is de rassenkeuze het voornaamste instrument ter beheersing van ziekten en sleet. In de vroege herfst zijn vooral roest en de houdbaarheid in het veld bepalende factoren. Vanuit de markt kwamen dit jaar ook meer opmerkingen inzake tripsaantasting.

Algemeen teeltverloop

In de proef werden 7 hybriderassen opgenomen. Voor elk van deze rassen werd uitgegaan van gangbaar, niet chemisch behandeld zaaizaad. De preiplanten werden op het Proefbedrijf Biologische Landbouw van Inagro te Beitem opgekweekt en uitgeplant.

Tabel 1 - Teeltverloop

Proeflocatie	Inagro - Beitem - zandleem
Proefplan	blokkenproef in 4 parallellen
Zaadatum	18/03/2013
Opweekmethode	in plastic tunnel in potgrond
Bemesting	04/04/13:700 kg/ha Haspargit 15% K ₂ O 04/04/13:2500 kg/ha Vitacal 55% zbw 05/06/13: 25 ton/ha vaste rundermest
Voortelt	grasklaver
Plantdatum	7/06/2013
Plantafstand	70 x 10 cm, vlakvelds
Onkruidbestrijding	mechanisch
Gewasbescherming	05/09/13 Tracer
Oogst	14-10-2013 en 21-10-2013

De prei werd op 18 maart gezaaid in een plastic tunnel in een laag potgrond. Op 7 juni werd in vlakvelds geponste gaten gepland. De plantafstand bedroeg 70 cm tussen de rijen en 10 cm in de rij. Na het planten werd er meteen aangegoten. Alle planten kenden een goede weggroei.

De voorvrucht was een éénjarige gras-klaver maaibeide waarvan de eerste snede in het voorjaar 2013 werd gemaaid en afgevoerd. Er werd 25 ton biologische runderstalmest uitgereden als basisbemesting. Een tussentijdse staalname gaf aan dat bijbemesting tijdens het seizoen niet nodig was. De onkruidbestrijding gebeurde door middel van schoffelen en aanaarden al dan niet in combinatie met vingerwieders en de octopuswiedhark. Op 5 september werd eenmalig behandeld met Spinosad tegen preimot. Er gebeurde geen enkele ziektebestrijding. De prei groeide algemeen goed. Omwille van de droogte werd er eind augustus eenmalig beregend.

In tegenstelling tot voorgaande jaren was er nauwelijks enige aantasting door roest. Dit is zeer uitzonderlijk. Purpervlekkenziekte was daarentegen iets meer aanwezig, maar zorgde niet voor verlies. Er werd geoogst op 14 en 21 oktober. De gemiddelde proefopbrengst van ruim 40 ton is erg hoog.

Rassenbespreking

Walton (Nunhems) is een vlotte groeier met een breed en donkergroen blad dat vrij opgericht is. Dit brede blad is gevoelig voor breuk. Walton was nagenoeg ziektevrij en sleetvast. De opbrengst (45,3 ton / ha) is bovengemiddeld. Het merendeel van de prei situeerde zich in de klasse 2-4 cm. De schacht en de overgang zijn vrij lang. Walton presenteert mooi in de kist.

Duraton (Nunhems) is een vlot groeiende en opgerichte prei met een eerder bleke bladkleur. Duraton bleek gevoelig voor purpervlekkenziekte. Duraton kende veel uitval in het veld, maar haalt dankzij een grove sortering toch nog een bovengemiddelde opbrengst (45,9 ton / ha). De presentatie in de bak is slecht als gevolg van de bleke bladkleur met zware tripsaantasting en de erg lange schacht.

Krypton (Nunhems) kwam wat moeilijker op gang in het veld, maar kon dit naarmate het seizoen vorderde, grotendeels inlopen. Het blad is vrij bleek en vrij opgericht. Krypton bleef vrij gevoelig voor purpervlekkenziekte, maar bleef desondanks vrij sleetvast. Krypton haalde met 50,7 ton / ha een absolute topopbrengst, maar was op het moment van de oogst mogelijk eerder te grof (30 % > 4 cm). Door de bleke bladkleur met redelijk wat trips en de lange schacht is de presentatie in de bak eerder matig.

Levis (Syngenta) kende, in tegenstelling tot voorgaande jaren, een ietwat tegenvallende gewasontwikkeling in het veld. 20 % van de planten viel uit.

Overzichtstabel rassenproef prei, vroege herfst 2013

Cultivar	Zaadhuis	Bio	Marktbaar opbrengst		Stand		Sleetgevoeligheid		Aantasting door				Algemeen uitzicht in de bak		
									roest	purpervlekken	papiervlekken	Trips			
			kg/ha	11-okt	13-okt	13-okt									
Walton	Nunhems	NCB	45304	bc	7,8	a	7,8	a	9,0	8,0	a	9,0	7,3	6,8	a
Duraton	Nunhems	NCB	45869	b	7,0	ab	5,8	c	9,0	5,3	e	8,5	5,8	4,3	b
Krypton	Nunhems	NCB	50685	a	6,9	ab	7,0	b	9,0	5,5	de	9,0	6,3	5,3	b
Levis	Syngenta	NCB	40530	d	5,9	c	7,0	b	9,0	6,3	cd	9,0	6,0	6,8	a
Megaton	Nunhems	NCB	43997	bcd	7,0	ab	6,1	c	9,0	5,5	de	9,0	5,0	4,7	b
Poulton	Nunhems	NCB	42545	bcd	6,8	b	7,9	a	9,0	7,3	ab	9,0	7,3	8,2	a
Surfer	Bejo Zaden BV	NCB	41295	cd	7,5	ab	8,0	a	9,0	7,0	bc	8,8	6,5	7,5	a
Gemiddelde			44318		7,0		7,1		9,0	6,4		8,9	6,3	6,2	
V.C. (%)			5,8		7,7		3,7		9,6			4,3	8,7	6,7	
p-waarde			< 0,01**		< 0,01**		< 0,01**		< 0,01**			0,42	0,07	< 0,01**	
schaal:			1		zeer slecht		veel sleet		zeer veel					zeer slecht	
			=												
			9		zeer goed		geen sleet		geen					zeer goed	
			=												

* significant ($0,05 > p \geq 0,01$); ** zeer significant ($p < 0,01$)

Waarden binnen eenzelfde kolom gevolgd door eenzelfde letter zijn niet significant verschillend (Duncan, $p=0,05$)

Hiervoor is geen duidelijke reden. Het blad is vrij bleek, minder opgericht en matig gevoelig voor purpervlekkenziekte. Tot bij de oogst bleef Levis behoorlijk sleetvast. De lage opbrengst (40,5 ton / ha) in deze proef is ten dele het gevolg van het hoge percentage uitval. De presentatie in de bak was goed. Levis heeft een korte schacht met korte overgang.

Megaton (Nunhems) kende een goede gewasontwikkeling in het veld. Het blad is bleek en vrij breed en redelijk opgericht. Megaton is weinig sleetvast en vrij gevoelig voor purpervlekkenziekte en trips schade. De opbrengst (44 ton / ha) is gemiddeld. De presentatie in de bak is onvoldoende als gevolg van de bleke bladkleur, de zware trips aantasting en lange schacht.

Poulton (Nunhems) is een goed groeiende en donkergroene prei met vrij smal, minder opgericht blad. Poulton kende in deze proef weinig last van sleet of bladziekten en bleek ook sterk tegen trips. De opbrengst (42,5 ton / ha) is iets minder dan gemiddeld, maar van zeer goede kwaliteit in de bak.

Surfer (Bejo) kende een vlotte gewasontwikkeling in het veld. De bladeren zijn donkergroen en opgericht. Surfer

toonde zich sleetvast en maar is ietwat gevoelig voor purpervlekkenziekte. Door zijn fijnere sortering was de opbrengst met 41,3 ton / ha lager dan gemiddeld. De presentatie in de kist is goed dankzij de donkergroene kleur, de goede weerstand tegen trips en de goede schachtvorm.

Besluit

Voor de oogst in september en begin oktober kan op basis van deze proef Krypton aanbevolen worden. Krypton heeft een hoog opbrengstpotentieel met een behoorlijke kwaliteit. Bij de proef oogst in de tweede helft van oktober was Krypton al te ver doorgroeid. Niettemin houdt Krypton goed stand in het veld waardoor voor de industrie een hoge opbrengst mogelijk is. Duraton en Megaton kunnen de opbrengst en de kwaliteit van Krypton niet evenaren.

Voor een kwalitatief product in de tweede helft van oktober zijn we beter af met de traditionele rassen voor de late herfst. Walton haalde dit jaar de hoogste opbrengst, gevolgd door Poulton en Surfer. Levis hield dit jaar in deze periode ook behoorlijk goed stand.

Contactpersonen: Lieven Delanote (Inagro)

TEL: 051 27 32 50

E-mail: lieven.delanote@inagro.be